

Prof. dr hab. inż. Jan Sysak

Jan Feliks Sysak urodził się 9 czerwca 1906 r. we Lwowie. Średnią szkołę realną ukończył w 1924 r. i rozpoczął studia na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Lwowskiej. Absolutorium uzyskał w 1931 r., egzamin dyplomowy na stopień inżyniera dróg i mostów złożył 21 marca 1938 r. Stopień magistra nauk technicznych został potwierdzony przez Politechnikę Warszawską 9 grudnia 1949 r. Pracę zawodową rozpoczął jako student praktykant już w lipcu 1928 r. w Lublinie i we Lwowie.

Od marca 1930 r. do stycznia 1932 r. pracował w Zarządzie Miejskim we Lwowie jako technik drogowy. Po absolutorium odbył praktykę w Zarządzie Drogowym w Łańcucie, gdzie pracował do końca 1935 r., po czym rozpoczął pracę w Zarządzie Miejskim w Zakopanem jako kierownik działu drogowo-mostowego. W tym czasie kierował budową 24 mostów i przepustów, miał nadzór i kierownictwo nad budowami dróg turystycznych i ulic miejskich, a także wykonał projekty dużych obiektów budowlanych (elek-trownia, szpital kliniczny).

Po wybuchu wojny inżynier Jan Sysak przeniósł się do Lwowa, gdzie pracował jako kierownik budowy kanałów miejskich, a 1 lutego 1940 r. został mianowany starszym asystentem w Katedrze Statyki Budowli i Budownictwa Ogólnego i Budownictwa Żelaznego Politechniki Lwowskiej. Udzielał się społecznie w Związku Zawodowym Pracowników Szkół Wyższych we Lwowie. Podczas okupacji niemieckiej zajmował różne stanowiska: robotnika budowlanego, kierownika budowy, kierownika robót drogowych.

Po zakończeniu okupacji pracował na różnych kierowniczych stanowiskach w Spółdzielni Inżynierskiej w Rzeszowie, w Krakowie, w Warszawie,

w Biurze Studiów i Projektów Prefabrykacji Ministerstwa Budownictwa. 1 listopada 1951 r. rozpoczął pracę na stanowisku adiunkta w Katedrze Dróg Żelaznych na Politechnice Warszawskiej. W tym czasie studiował projektowanie tras kolejowych, w szczególności zaś procesy usuwiskowe w podtorzu, a więc prowadził prace naukowo-badawcze z zakresu geologii inżynierskiej. W tym miejscu należy wspomnieć, że już w latach 1937-1939, pracując w Zakopanem, badał warunki fundowania budowli na łupkach ilastych spotykanych na Podhalu i zajmował się problematyką wykonawstwa robót ziemnych w rejonie Nowy Targ – Zakopane – Morskie Oko. Na podstawie badań prowadzonych w

latach 50. XX w. opracował rozprawę doktorską zatytułowaną „Podtorze na usuwiskowych zboczach środkowej Wisły” i 19 grudnia 1960 r. uzyskał stopień naukowy doktora na Wydziale Komunikacji Politechniki Warszawskiej. Na tym samym wydziale na podstawie kolokwium, oceny dorobku i rozprawy „Próba wyznaczenia zależności między prędkością ruchu usuwiska a natężeniem opadów atmosferycznych” 28 listopada 1961 r. otrzymał stopień naukowy doktora habilitowanego (wtedy docenta habilitowanego). W rozprawach tych przeprowadził analizę stanu stateczności usuwiskowych skarp podtorza gruntowego

w rejonie środkowej Wisły z uwzględnieniem czynników klimatycznych. Na wniosek Rady Wydziału Budownictwa Lądowego Politechniki Poznańskiej 11 grudnia 1962 r. doc. hab. inż. Jan Sysak został powołany na stanowisko docenta etatowego w Katedrze Dróg Żelaznych i Geologii Inżynierskiej, którą kierował do 31 sierpnia 1970 r. 1 września 1970 r. został powołany na stanowisko dyrektora utworzonego Instytutu Inżynierii Lądowej. Funkcję tę pełnił do końca kwietnia 1976 r.

Od 1962 r. Jan Sysak prowadził szeroką działalność naukowo-badawczą w dziedzinie dróg kolejowych, głównie w zakresie podtorza kolejowego i geologii inżynierskiej, a także uzupełnienia sieci kolejowej na południowych obszarach Polski. 12 maja 1970 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego nauk technicznych. Przedmiotem jego zainteresowań były również studia ekonomiczno-techniczne transportu kolejowego Wielkopolski. Zainicjował zastosowanie w Polsce pionowych drenów piaskowych dla wzmocnienia podłoża torfowego pod nasypami kolejowymi. Praca ta została wpisana w 1973 r. do „Księgi czynów i osiągnięć nauki polskiej”.

Szczególnie duże zasługi miał profesor Jan Sysak w zakresie kształcenia kadr naukowych. Był promotorem w 12 przewodach zakończonych nadaniem stopnia doktora nauk technicznych, opracował 35 recenzji rozpraw doktorskich, 13 recenzji rozpraw habilitacyjnych, 15 recenzji wniosków o nadanie tytułu profesora nadzwyczajnego, 4 opinie o nadanie tytułu profesora zwyczajnego, 13 opinii w sprawie powołania na stanowisko docenta, 30 recenzji wydawniczych książek, rozpraw i artykułów naukowych. Wykaz jego publikacji naukowych zawiera 44 pozycje, w tym 5 książek i 3 skrypty. Na szczególne wyróżnienie zasługuje monografia pt. „Geologia inżynierska” napisana wspólnie z prof. Janem Grubeckim, która jeszcze dzisiaj jest poszukiwana przez inżynierów i geologów. Podobnie ceniona jest książka „Odwodnienie podtorza”, a podręcznik „Drogi kolejowe”, którego był redaktorem, także obecnie jest podstawowym podręcznikiem dla studentów specjalności drogi żelazne. Był autorem lub współautorem kilkunastu prac naukowo-badawczych i naukowo-technicznych wykonanych dla gospodarki narodowej, głównie na potrzeby resortu komunikacji.

Jan Sysak był członkiem i współpracownikiem wielu organizacji, towarzystw i instytucji nauko-wych. Szczególnie ożywioną i cenną współpracę w zakresie podtorza kolejowego i nawierzchni kolejowej prowadził od 1965 r. do końca lat 80. z Centralnym Ośrodkiem Badań i Rozwoju Technik Kolejnictwa w Warszawie. W ramach tej współpracy był promotorem przewodów doktorskich, recenzentem rozpraw doktorskich i habilitacyjnych, opracowań badawczych i stałym konsultantem naukowym.

Działalność dydaktyczną rozpoczął w lutym 1940 r. na Politechnice Lwowskiej kontynuował na Politechnice Warszawskiej, Politechnice Poznańskiej, w Akademii Sztabu Generalnego i na Uniwersytecie Poznańskim. Najpierw prowadził ćwiczenia i wykłady, później tylko wykłady, seminaria i magisterskie prace dyplomowe. Dzięki stałym kontaktom z praktyką inżynierską, głównie z PKP, wiązał treści dydaktyczne z aktualnymi potrzebami praktycznymi. W grudniu 1972 r. został powołany

przez Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki do zespołu dydaktyczno-wychowawczego na kierunku budownictwo. Pełnił tam obowiązki przewodniczącego podzespołu specjalności drogowych.

Profesorowi Janowi Sysakowi przyznano 15 odznaczeń, w tym: Srebrny Krzyż Zasługi (1938 r.), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1972 r.), Złotą Odznakę Honorową m. Poznania (1972 r.), Medal XXX-lecia Polski Ludowej (1974 r.), złotą odznakę Przewodzący Kolejarz (1976 r.), Medal Komisji Edukacji Narodowej (1976 r.), złotą odznakę Za Zasługi dla Transportu PRL (1981 r.), tytuł honorowy Zasłużony Nauczyciel PRL (1985 r.). Pięciokrotnie był nagradzany przez Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, wielokrotnie otrzymywał nagrody Rektora Politechniki Poznańskiej.

Po przejściu na emeryturę nie zaprzestał działalności. Pisał podręczniki, artykuły naukowe, recenzje rozpraw i artykułów oraz opracowań technicznych.

Profesor Jan Sysak wniósł wielki wkład w rozwój Wydziału Budownictwa Lądowego Politechniki Poznańskiej, w rozwój dyscypliny naukowej, którą uprawiał. Szczególnie przyczynił się do rozwoju kadry inżynierskiej i naukowej na uczelniach technicznych i w PKP. W pamięci współpracowników i wychowanków pozostał jako człowiek bardzo skromny, powszechnie lubiany i szanowany, oddany nauce, dydaktyce i praktyce inżynierskiej, głównie w zakresie dróg żelaznych.

Profesor Jan Sysak zmarł w 1991 roku, 7 stycznia 1992 został pochowany na cmentarzu Junikowskim w Poznaniu.